

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

вул. Князів Острозьких, 8, корпус 30, м. Київ, 01010, тел.: (044) 280-40-95, 254-23-31

E-mail: info@nssmc.gov.ua, сайт: www.nssmc.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37956207

від _____ 20__ р. № _____

На № 04-30/12-2023/80581 від 18.04.2023 р.

**Голові Комітету з питань
соціальної політики та захисту
прав ветеранів Верховної Ради
України
Третьяковій Г.М.**

Шановна Галино Миколаївно!

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку на Ваш лист від 18.04.2023 № 04-30/12-2023/80581 розглянула проєкт Закону України «Про накопичувальне пенсійне забезпечення» (реєстраційний № 9212 від 17.04.2023), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Арахамією Д.Г., Третьяковою Г.М., Забуранною Л.В. та іншими, і надає довідку Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо зазначеного законопроєкту (додається).

Додаток: на 4 арк.

З повагою

Голова Комісії

Руслан МАГОМЕДОВ

Остапенко Ю.В.
254-37-30

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 4FD4BFDE9E1BAF3A040000008B66000073310100

Підписувач Магомедов Руслан Садрудинович

Дійсний з 27.05.2022 16:36:45 по 27.05.2023 16:36:45

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

№ 08/02/4270 від 21.04.2023

ДОВІДКА

**Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
щодо проєкту Закону України «Про накопичувальне пенсійне
забезпечення» (реєстраційний № 9212 від 17.04.2023), внесеного на розгляд
Верховної Ради України народними депутатами України Арахамією Д.Г.,
Третьяковою Г.М., Забуранною Л.В. та іншими**

1. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) в межах компетенції підтримує зазначений законопроект із зауваженнями.

2. Проєкт Закону України «Про накопичувальне пенсійне забезпечення» (реєстраційний № 9212 від 17.04.2023), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Арахамією Д.Г., Третьяковою Г.М., Забуранною Л.В. та іншими (далі – Законопроект) передбачає визначення правових, економічних та організаційних засад загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення в Україні, які дозволять забезпечити необхідні регулятивні та організаційні умови для запровадження другого рівня системи пенсійного забезпечення.

2.1. Частиною першою статті 4 Законопроекту передбачено, що уповноважений пенсійний фонд створюється за рішенням Кабінету Міністрів України відповідно до законодавства про недержавне пенсійне забезпечення для виконання функцій, визначених цим Законом.

Вважаємо необхідним забезпечити впровадження норм, які вимагатимуть утворення уповноваженого пенсійного фонду, який створюється державою, у формі Фонду життєвого циклу (визначеної дати) з метою забезпечення справедливого індивідуалізованого підходу до побудови інвестиційної стратегії для учасників системи в залежності від їх віку, яка б забезпечувала правильність розподілу ризиків на різних етапах накопичення, що дозволить забезпечити просте та зрозуміле адміністрування й більш ефективне прогнозування майбутніх результатів.

Слід зазначити, що основною метою створення уповноваженого пенсійного фонду є створення фонду для осіб, які не визначились з вибором пенсійного провайдера, а отже інвестиційна стратегія цього фонду має враховувати широкі інтереси для різних вікових груп його учасників.

Саме тому найоптимальнішим варіантом побудови роботи уповноваженого пенсійного фонду є використання принципу Фонду визначеної дати (життєвого циклу), за яким рівень інвестиційного ризику зменшується при наближенні учасника системи до досягнення пенсійного віку.

Практика існування саме таких видів фондів є загальноприйнятною у багатьох країнах Європи та Америки, в яких ефективно працює система обов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення, зокрема таких країнах як Швеція, Польща, Великобританія та США.

З цією метою існує також необхідність передбачення Законопроектом утворення в складі Уповноваженого пенсійного фонду субфондів для кожної з вікових груп учасників системи з кроком 5 років, а також внесення по тексту Законопроекту коригуючих норм, які б забезпечували особливості функціонування пенсійного фонду у формі Фонду визначеної дати та його субфондів.

2.2. Частиною другою статті 4 Законопроекту передбачено, що здійснення пенсійних виплат учасникам уповноваженого пенсійного фонду у сумі, облікованій на їх індивідуальних пенсійних рахунках, але не меншій загальної суми пенсійних внесків, сплачених до уповноваженого пенсійного фонду на користь таких учасників, гарантується державою.

Вважаємо, що питання державних гарантій потребує додаткового опрацювання, зокрема, опрацювання механізму застосування державних гарантій з метою створення єдиних, прозорих та зрозумілих вимог щодо використання гарантій. Необхідним є визначення суб'єктів, випадків, правил застосування державних гарантій.

2.3. Частинами четвертою та п'ятою статті 57 Законопроекту передбачено, що результати конкурсів щодо обрання адміністратора, компаній з управління активами та зберігача уповноваженого пенсійного фонду підлягають затвердженню Кабінетом Міністрів України, а договір з переможцем конкурсу укладається Радою уповноваженого пенсійного фонду відповідно до вимог цього Закону після затвердження результатів такого конкурсу Кабінетом Міністрів України.

Необхідно зазначити, що відповідно до частини першої статті 9 Законопроекту до компетенції Ради уповноваженого пенсійного фонду належать повноваження щодо обрання за результатами конкурсу авторизованих компаній з управління активами, авторизованого адміністратора та авторизованого зберігача, укладення та розірвання договорів від імені уповноваженого пенсійного фонду з авторизованим адміністратором, авторизованими компаніями з управління активами, авторизованим зберігачем.

Таким чином, затвердження Кабінетом Міністрів України результатів конкурсу з обрання адміністратора, компаній з управління активами та зберігача уповноваженого пенсійного фонду та укладення Радою уповноваженого пенсійного фонду договорів з обраними за результатами конкурсу авторизованими компаніями з управління активами, авторизованим адміністратором, авторизованим зберігачем лише після затвердження результатів такого конкурсу Кабінетом Міністрів України є втручанням в діяльність Ради уповноваженого пенсійного фонду та не підтримується Комісією.

2.4. Статтею 59 Законопроекту передбачена можливість створення авторизованими пенсійними фондами та уповноваженим пенсійним фондом субфондів.

При цьому, другим реченням частини першої статті 59 Законопроекту передбачено, що діяльність субфондів регулюється законодавством про

недержавне пенсійне забезпечення з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Однак, розділ XV «Прикінцеві та перехідні положення» Законопроєкту не містить змін до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» в частині регулювання створення та функціонування субфондів.

Крім того, стаття 59 Законопроєкту потребує доопрацювання та доповнення нормами, що регулюють особливості створення та функціонування Фонду визначеної дати та його субфондів.

Таким чином, Законопроєкт потребує доопрацювання в частині передбачення особливостей діяльності субфондів, в тому числі деталізації вимог для субфондів, які входять до Фонду визначеної дати, а також доповнення розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Законопроєкту відповідними змінами до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення».

2.5. Частиною десятою статті 60 Законопроєкту передбачено, що пенсійні активи уповноваженого фонду не менш ніж на 80 відсотків складаються з цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, якщо інше не визначено законом.

Вважаємо за необхідне перенести зазначену норму до розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Законопроєкту та обмежити дію цієї норми строком до 3 років з дати запуску накопичувальної пенсійної системи.

Крім того, звертаємо увагу на те, що нормами частини другої статті 61 Законопроєкту передбачено, що встановлення вимог до складу та структури активів авторизованих пенсійних фондів є повноваженням наглядового органу.

У зв'язку з цим, пропонуємо у частині другій статті 61 Законопроєкту також передбачити, що вимоги до складу та структури активів субфондів авторизованих пенсійних фондів встановлюються наглядовим органом.

2.6. Підпунктом 1 пункту 3 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Законопроєкту передбачено внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», зокрема, доповнення статті 4 зазначеного Закону частиною восьмою, якою пропонується обмежити обов'язкову сплату накопичувального внеску на користь осіб, які на момент сплати накопичувального внеску за цим Законом досягли віку 55 років.

Вважаємо, що можливість участі у системі загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення повинна бути встановлена для всіх категорій працюючих осіб до досягнення ними пенсійного віку з огляду на необхідність дотримання положень, визначених статтею 24 Конституції України, якою передбачено, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

2.7. Пунктом 7 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Законопроєкту передбачено, що на період до 31.12.2026 функції авторизованого адміністратора уповноваженого фонду та адміністратора Єдиного соціального

реєстру після його створення виконує установа, визначена Кабінетом Міністрів України.

Таким чином, передбачено об'єднання виконання функцій адміністратора уповноваженого фонду та адміністратора Єдиного соціального реєстру однією установою.

Звертаємо увагу на те, що зазначена норма не узгоджується з нормою пункту 15 частини першої статті 9 Законопроекту, якою передбачено, що адміністратор уповноваженого фонду обирається Радою уповноваженого фонду за результатами конкурсу.

Крім того, передбачення можливості об'єднання виконання функцій адміністратора уповноваженого фонду та адміністратора Єдиного соціального реєстру потребує додаткового обґрунтування та обговорення.

2.8. Пунктом 1 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Законопроекту передбачено, що цей Закон набирає чинності з 1 січня 2022 року.

Передбачена в цій нормі дата набрання чинності потребує корегування.

За результатами проведеної експертизи проєкт Закону України «Про накопичувальне пенсійне забезпечення» (реєстраційний № 9212 від 17.04.2023), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Арахамією Д.Г., Третяковою Г.М., Забуранною Л.В. та іншими, підтримується із зауваженнями.

3. Відповідальними особами за супроводження законопроекту на пленарних засіданнях Верховної Ради України в межах компетенції Комісії визначено Члена Комісії Лібанова Максима Олександровича та Члена Комісії Бойко Юрія Юлійовича.

Голова Комісії

Руслан МАГОМЕДОВ